

Asia: VN/23855/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Filha ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta (VN/23855/2023).

Esityksessä ehdotetaan, että tupakkaverosta annettua lakia muutetaan siten, että savuttomat nikotiinituotteet tulisivat verotuksen piiriin arvo-, yksikkö- ja vähimmäisveroon perustuvan verorakenteen mukaisesti.

Vero- ja hintapolitiikka on tutkitusti tehokas tupakka- ja nikotiinipolitiikan keino. Filha ry pitää hyvänä, että esitykseen on sisällytetty kaikki savuttomat nikotiinituotteet. Kansanterveyden ja terveydenhuollon kantokyvyn kannalta pidämme tärkeänä, että markkinoille tuleville uusille tupakka- ja nikotiinituotteille, kuten nikotiinipusseille, sovelletaan samaa sääntelyä kuin muille tupakkalain alaisille tuotteille esim. myyntiin, maahantuontiin ja makuaineisiin liittyen. Tämä tulisi ottaa huomioon tupakkalakiin liittyvässä tulevassa säädösvalmistelussa.

Savuttomat nikotiinituotteet, kuten nikotiinipussit sisältävät usein runsaasti nikotiinia. Nikotiini on vahvaa riippuvuutta aiheuttava ja myrkyllinen aine ja sillä on todettu runsaasti itsenäisiä terveyshaittoja. Ei ole riittävästi tutkimusnäyttöä siitä, että runsaasti nikotiinia sisältävät nikotiinipussit (tällä hetkellä rajana 20 mg/g) auttaisivat nikotiiniriippuvaista lopettamaan nikotiinin käytön. Sen sijaan on todennäköistä, että tuotteen korkea nikotiinipitoisuus aiheuttaa käyttäjilleen vahvemman nikotiiniriippuvuuden, josta on vaikeampi päästä irti. Uusista nikotiinituotteista tehdään houkuttelevia erityisesti nuorille ja nuoret ilmoittavat käyttävänsä tuotteita pääasiassa kokeilumielessä eivätkä esim. tupakoinnin lopettamiseen. Savuttomissa nikotiinituotteissa makuaineet toimivat houkuttimena nuorille ja vaarana on, että he jäävät nopeasti riippuvaiseksi nikotiinia sisältävistä tuotteista.

Uusien tupakka- ja nikotiinituotteiden tuominen markkinoille ei tue tupakkalain (29.6.2016/549) 1. pykälän toteutumista jossa lain tavoitteeksi on kirjattu ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Tämän tupakkaverolakimuutoksen vaikutusta savuttomien nikotiinituotteiden käyttöön tuleekin seurata ja arvioida säännöllisesti, jotta varmistetaan, että muutos on myös tupakkalain tavoitteen mukainen. Seurannassa tulee ottaa huomioon myös kokonaisvaikutus tupakka- ja nikotiinituotteiden salakuljetukseen ja laittomaan myyntiin.

Filha ry kannattaa ehdotettua savuttomien nikotiinituotteiden verotusta koskevaa muutosta tupakkaverosta annettuun lakiin. Lisäksi ehdotamme, että lain muutoksen vaikutusta seurataan säännöllisesti ja verotusastetta pyritään pidemmällä aikavälillä nostamaan niin, että savuttomien nikotiinituotteiden verotus on samalla tasolla kuin tupakkalaissa mainitut tupakka- ja nikotiinituotteet.

Tuula Vasankari

Pääsihteeri, keuhkosairauksien erikoislääkäri, LT, professori

Filha ry

Patrick Sandström

Erityisasiantuntija

Filha ry

Vauhkonen Mikko
Filha ry